

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug af 22. Juni 1917.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 2703).

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Landbrugsministeren (Madsen-Møgdal): Ærede Medlemmer vil erindre, at vi ved Slutningen af forrige Rigsdagssamling vedtog en Lov, hvorefter der stilledes 12 Mill. Kr. aarlig i 2 Aar til Raadighed til Udlaan og Tilskud i Henhold til de Bestemmelser, der findes i Loven af 22. Juni 1917 om Oprettelse af mindre Landbrug. Disse 2 Gange 12 Millioner vil med Udgangen af indeværende Finansaar være bragt i Anvendelse; og det under saadanne Forhold, at de langtfra har kunnet strække til de Begæringer, der har været efter Laan til Oprettelse af selvstændige Husmandsbrug. Det vil være meget ønskeligt for dette Udstykningsarbejdes videre Fortsættelse, at der snarest muligt bliver truffet en Afgørelse om, hvorvidt en saadan Bevilling kan gives for de efterfølgende Aar. Den Lov, der blev vedtaget for godt et Aar siden, og som i alt stillede 24 Mill. Kr. til Raadighed, er for saa vidt udløbet, som der er disponeret over de 24 Millioner, og det er paa høje Tid, hvis vi skal planlægge Udstykningen, indkalde Ansøgninger og saa fremdeles med Hensyn til Udstykningsarbejdet i den kommende Sommer, i 1923—24, at det snarest muligt bliver afgjort, hvorledes Forholdene i saa Henseende skal være. Jeg har da ment, at det vilde være meget ønskeligt under Hensyn til, at Begæret efter Laan til Oprettelse af disse selvstændige Husmandsbrug er saa stort, som det er, at vi endnu en Gang fornyer denne Laanebevilling. Jeg har i saa Henseende fundet Støtte hos samtlige Formænd for de Amtskommissioner, der administrerer den heromhandlede Lovgivning. Det kunde egentlig være ønskeligt, at der blev stillet et endnu større Beløb til Raadighed. Naar jeg ikke har bragt et større Laan i Forslag end 12 Millioner, der er langt mere, end man tidligere kunde nøjes med og havde nok i, nemlig 5 Mill. Kr., er det alene af Hensyn til, at der maa være Grænser for, hvad vi i saa Henseende kan anvende, idet Statens Finanser ikke kan stille ubegrænsede Midler til Raadighed selv til et saa nyttigt Formaal som det, der her er Tale om. Jeg

havde oprindeligt foreslaaet, at Bevillingen skulde gives for 3 Aar. Det var i Overensstemmelse med, hvad Amtskommissionernes Formænd ønskede, men i det andet Ting foretrak man alligevel at indskrænke Bevillingens Varighed til 2 Aar, fordi man mente, at der inden Udløbet af den Tid kunde være indhentet nærmere Oplysninger om, hvor mange Brug der var oprettet og under hvilke Vilkaar. Jeg har overfor Ønsker om saadanne Oplysninger, som blev fremsat i et Udvalg i det andet Ting, maattet svare, at for Øjeblikket vilde det være uheldigt at indkalde saadanne Oplysninger, men at de formentlig i Slutningen af Sommeren, naar i hvert Tilfælde 1 Aars Udstykningsarbejde er fuldført og man er midt i næste Aars, vil kunne indsamles og til sin Tid forelægges Rigsdagen med et saadant Resultat, at der virkelig deraf kan høstes Vejledning. Jeg har altsaa givet min Tilslutning til, at Lovens Varighed indskrænkes til 2 Aar, men jeg mener rigtignok ogsaa, at det er den mindste Varighed, der kan gives, hvis der skal blive blot nogenlunde Stabilitet i det Arbejde, der kommer i Aar og følger efter til næste Aar.

Lovforslaget, som det her foreligger, er egentlig ganske i Overensstemmelse med den Lov, der blev vedtaget af Rigsdagen og stadfæstet af Kongen den 6. Maj 1921. Der er kun indsat en Bestemmelse, som jeg gerne vil gøre ærede Medlemmer opmærksom paa, og det er den, at medens det tidligere var saaledes, at en Fjerdedel af den samlede Bevilling fordeltes ligeligt mellem Amterne og de tre Fjerdedele derefter fordeltes i Forhold til Antallet af kvalificerede Ansøgere, saa er Forholdet ved dette Lovforslag ordnet saaledes, at Halvdelen rødeles ligeligt mellem Amterne og derefter den øvrige Halvdel efter de kvalificerede Ansøgeres Antal, medens naturligvis stadig den gamle Regel opretholdes, at hvad der ikke maatte blive forbrugt i de Amter, hvor Begæret er mindst, bliver anvendt i de Amter, hvor der er et større Begær. Tidligere har det været saaledes — jeg tænker her paa Forholdene før Krigen —, at man med den Bevilling paa 5 Mill. Kr., der blev givet, har kunnet imødekomme alle Krav, der blev stillet, og Fordelingen mellem Amterne har for saa vidt været ligegyldig, som alle fik, hvad de ønskede. Nu er vi inde i en Periode — hvor længe den vil vare, skal jeg ikke spaa om —, hvor Bevillingen ikke har kunnet strække til, hvad der for øvrigt har medført visse uheldige Forhold i flere Henseender, som jeg ikke ved denne Lejlighed skal komme